24. únor 2024, Mělník: Stromy ze Seydy za budoucnost v pokoji

24. Februar 2024 in Melnik: Bäume aus Seyda für eine Zukunft in Frieden

Dnes, 24. února 2024, sleduje svět Ukrajinu. Právě dnes tam již druhým rokem zuří ruská válka. Už v srpnu loňského roku New York Times psaly o více než 500 000 zraněných a zabitých ruských i ukrajinských vojácích. Každý den zemře několik stovek lidí. Další jsou zraněni či utrpěli trauma. Miliony přišly o své domovy.

Heute, am 24. Februar 2024, schaut die Welt auf die Ukraine. Schon zwei Jahre wütet der furchtbare Angriffskrieg Russlands. Bereits im August letzten Jahres schrieb die „New York Times“ von über 500.000 getöteten und verletzten Soldaten Russlands und der Ukraine. Jeden Tag sterben mehrere hundert Menschen. Viele werden verletzt und traumatisiert. Millionen haben ihre Heimat verloren.

Dnes jsme se společně sešli: my z Mělníka v Čechách, my ze Seydy v Německu. Lidé různých vyznání, katolíci i protestanti. Společně chceme vyznávat pokoj. Nasloucháme evangeliu Ježíše Krista a říkáme: *Chceme být posly Tvého pokoje.*

Heute kommen wir zusammen: Aus Melnik in Tschechien, aus Seyda in Deutschland. Menschen verschiedener Konfession, Katholiken und Evangelische. Gemeinsam wollen wir für den Frieden beten. Wir hören auf das Evangelium Jesu Christi und sagen: *Wir wollen Boten seines Friedens sein.*

Ježíš Kristus říká:
Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni.
Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství.
Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími.
(Mt 5,4.7.9)

Jesus Christus spricht:
Selig sind, die da Leid tragen,
denn sie sollen getröstet werden.
Selig sind die Barmherzigen,
denn sie werden Barmherzigkeit erlangen.
Selig sind die Frieden stiften,
denn sie werden Gottes Kinder heißen. (Mt 5,4.7.9)

V roce 2019 zavítali do Seydy návštěvníci z mělnické evangelické mládeže, v seydském sboru pobývali jako hosté. Společně jsme navštívili místa historicky související se vznikem reformované církve a s Lutherem . Vítek z Mělníka, tehdy ještě student gymnázia, z cesty přivezl do Čech žaludy pocházející z velkého dubu před kostelem v Seydě. Tento takzvaný Lutherův dub byl zasazen v roce 1883. Martin Luther se narodil 10. listopadu 1483. Dub byl tedy zasazen k jeho 400. narozeninám. Údajně pochází ze žaludu Lutherova dubu ve Wittenbergu. Vypěstované sazenice Vítek vysadil ve své rodné vesnici a péčí sboru byly vysazeny také na sborové zahradě. Nyní, o pět let později, se již z dobře opečovávaných semenáčů stávají malé stromky.

Im Jahr 2019 kam Besuch aus Melnik nach Seyda, eine Jugendgruppe der „Böhmischen Brüder“ war zu Gast in der Evangelischen Kirchengemeinde. Gemeinsam erforschten wir die Geschichte und besuchten die Lutherstädten. Vitek aus Melnik, damals noch Gymnasiast, nahm Eicheln mit. Sie stammen von der großen Eiche vor der Seydaer Kirche. Sie wurde 1883 gesetzt, eine Luthereiche. Am 10. November 1483 ist Martin Luther geboren worden. Die Eiche wurde also zu seinem 400. Geburtstag gepflanzt. Sie soll von einer Eichel der Luthereiche in Wittenberg stammen. Vitek ließ aus den Eicheln kleine Senker wachsen und setzte sie in sein Heimatdorf, dank der Gemeinde auch an die Kirche in Melnik. Nun, fünf Jahre später und gut gepflegt, sind sie schon kleine Bäume geworden.

Ode dnes , 24. února 2024, chceme spojit tyto stromy s poselstvím:
Budou nám připomínat naše vzájemné společenství.
Naši společnou víru.
Naši společnou zodpovědnost.
Naši společnou naději.
Nás, lidu všech konfesí i národností.

Heute wollen wir einen Baum kennzeichnen, an diesem Tag, dem 24. Februar 2024. Er soll uns an unsere Gemeinschaft erinnern.
An unseren gemeinsamen Glauben.
An unsere gemeinsame Verantwortung.
An unsere gemeinsame Hoffnung.
Wir, Menschen aller Konfessionen und Nationalitäten.

Žijeme v rozervaném světě, jak to i dnešní den dává najevo. Také naše společná historie je plná rozbrojů, mezi protestanty a katolíky, mezi Čechy a Němci. Jsme si toho vědomi, i v dnešní den je to očividné. Avšak my chceme společně hledět ke Kristu. Spojuje nás. Ukazuje nám cestu pokoje.

Wir leben in einer zerrissenen Welt voller Unfrieden. Dieser Tag macht es deutlich. Und auch unsere gemeinsame Geschichte ist voller Unfrieden, zwischen Evangelischen und Katholiken, zwischen Tschechen und Deutschen. Das wissen wir. Das sehen wir. Aber wir wollen gemeinsam auf Christus schauen. Er verbindet uns. Er weist uns auf den Weg des Friedens.

Martin Luther 31. října 1517 publikoval svých 95 tezí, které vyvolaly luteránskou reformaci. V reakci poslal papež bulu požadující odvolání části těchto tezí, kterou Luther spálil 10. prosince 1520 před Elsterskou branou města Wittenberg. Místo připomíná dub pojmenovaný po Lutherovi.

Am 31. Oktober 1517 veröffentlichte Martin Luther seine „95 Thesen gegen den Ablass“, womit die lutherische Reformation ausgelöst wurde. Der Papst aus Rom schickte eine Bannandrohungsbulle, und Luther verbrannte sie am 10. Dezember 1520 vor dem Elstertor der Stadt Wittenberg. Daran erinnert die Luthereiche in Wittenberg.

Ježíš Kristus říká: *Pravda vás osvobodí.* (Jan 8,32). Pravdivost je podobna klíči, jak zavzpomíná pan farář Meinhof: *Když jsem byl teenager, v roce 1988, byl jsem s církevní mládeží v Čechách. Byli jsme tenkrát navštívit jednoho faráře. Nebyl doma, a tak jsme jen nahlíželi* klíčovou dírkou. *Na zdi byl právě ten biblický citát:* Pravda vás osvobodí.*V Lipsku, kde jsem studoval, jsem si to též napsal na zeď. Byl to pro mě* klíč *ke změně v roce 1989: už se nebát říkat pravdu.*

Jesus Christus: *Die Wahrheit wird Euch frei machen.* (Joh 8,32). Als ich Jugendlicher war, 1988, war ich auch mit einer kirchlichen Jugendgruppe in Tschechien. Wir besuchten einen Pfarrer. Er war nicht zuhause, aber wir schauten durch sein *Schlüsselloch*. An der Wand stand dieser Bibelspruch: *Die Wahrheit wird Euch frei machen.* Zurück in Leipzig, wo ich studierte, schrieb ich es groß an eine Wand. Es war für mich der *Schlüssel* zur Veränderung 1989: Keine Angst mehr zu haben, die Wahrheit zu sagen.

O pravdivost musí neustále být sváděn boj. Záleží nepochybně na tom, čemu člověk věří a v co skládá naději. Tato vyrovnání nesmí přejít v násilí. Však Luther řekl: *Non vi, sed verbo – Ne silou, ale slovem*. Víme o vojenských konfliktech, které byly vyvolány náboženskými spory a sloužily jako záminka pro hmotné mocenské zájmy.

Der Kampf um die Wahrheit muss geführt werden. Es ist nicht egal, was man glaubt und was man hofft. Aber diese Auseinandersetzung soll nicht mit Gewalt geschehen. Das hat

schon Luther gesagt: *Non vi, sed verbo“* – *„Nicht durch Gewalt, sondern durch das Wort.* Wir wissen um die schlimmen auch kriegerischen Auseinandersetzungen, die durch konfessionelle Streitigkeiten ausgelöst worden sind und die auch oft als Vorwand galten für handfeste Machtinteressen.

Vrcholem byla třicetiletá válka v letech 1618 až 1648, která těžce zasáhla obě naše rodná města – Seydu i Mělník.
Dnes říkáme: *Chceme hledat pokoj.*
Vzpomeňmě, že máme Pána, který nás k pokojí volá.
Pán, který se modlil, *abychom všichni byli jedno.* (Jan 17,21)

Ein Höhepunkt war der 30jährige Krieg von 1618 bis 1648, der unsere Heimatorte – Seyda und Melnik – furchtbar traf.
Wir sagen heute: *Wir wollen den Frieden suchen.*
Wir wollen uns besinnen darauf, dass wir einen Herrn haben, der uns zum Frieden ruft.
Der Herr, der gebetet hat, *dass wir alle eins seien*. (Joh 17,21)

Také dějiny soužití našich národů, Čechů a Němců, jsou plny strasti, zejména v minulém století. Hitler napadl Československo a podrobil jej. Po válce bylo německé obyvatelstvo násilně odsunuto. Do dnešních dnů jsou patrné jizvy po hlubokých ranách, a to i v příbuzenstvu mnohých z nás: byli to naši předci, kteří byli utlačováni a týráni, kteří byli zabíjeni. Tolik památníků v Mělníku a okolí vypráví o německé okupaci a její krutosti.

Auch die Geschichte unserer Völker, Tschechen und Deutsche, hat besonders im letzten Jahrhundert viel Leid hervorgebracht. Hitler hat Tschechien überfallen und grausam unterdrückt. Nach dem Krieg wurde die deutsche Bevölkerung gewaltsam vertrieben. Bis heute sind das tiefe Wunden in unseren Familiengeschichten: Vorfahren, die misshandelt und bedrückt worden sind, die umkamen. Viele Gedenkstätten in Melnik und Umgebung erzählen von der deutschen Besatzung und ihrer Grausamkeit.

V roce 1945 přijel do blízkosti Seydy vlak plný emigrantů ze sudet. Zažili hrozné věci. Přišli o domov a museli znovu vybudovat své bytí. Někteří se později stali významnými obyvateli Seydy, vzpomeňme například pane Benesche - starostu, který pro Seydu vykonal řadu zásluh po roce 1990; Dr. Bauera, který pomohl založit seydské občanské sdružení a byl dlouhou dobu jeho předsedou.

In der Nähe von Seyda kam 1945 ein Zug voller Menschen von hier an. Sie hatten Furchtbares erlebt. Sie haben ihre Heimat verloren und mussten sich ihre Existenz neu aufbauen. Am Ende standen einige ihrer Namen für Seyda: Benesch – ein Bürgermeister, der nach 1990 viel für unser Städtchen getan hat. Dr. Bauer – der den Heimatverein Seyda mit aufbaute und lange sein Vorsitzender war.

Roku 1968 projely Seydou sovětské tanky, aby doslova rozdrtily Pražské jaro. Proti nim se později postavil Jan Palach, bývalý student mělnického gymnázia. V Seydě a okolí se tehdy konaly malé protesty.

Durch Seyda sind 1968 die sowjetischen Panzer gerollt, die den Prager Frühling niederschlugen. Jan Palach, einst Gymnasialschüler in Melnik, hat sich ihnen später entgegengestellt. Auch in Seyda und Umgebung gab es damals kleine Protestaktionen.

Do roku 1993 byla poblíž Seydy významná stanoviště sovětských vojáků, kteří zde měli též cvičiště. Při návštěvě mládeže loni v létě jsme se podívali na starý zámek, který byl právě uprostřed velkého sovětského vojenského výcvikového prostoru. Propojení nalézáme i v paralelách své historie.

In der Nähe von Seyda waren bis 1993 sowjetische Soldaten stationiert, sie hatten einen großen Truppenübungsplatz. Beim Besuch einer Jugendgruppe im letzten Sommer haben wir hier eine alte Burg besucht, die auch inmitten eines großen sowjetischen Truppenübungsplatzes stand. Uns verbindet die gemeinsame Geschichte.

Od roku 2022 jsou lidé z Ukrajiny přijímáni v Mělníku i v Seydě: lidé z Kyjeva a Charkova, ze Sumy a Oděsy, z Nikolajeva i z venkovských oblastí. To je také to, co nás spojuje: náš závazek vůči lidem v nouzi.

In Melnik und auch in Seyda wurden seit 2022 Menschen aus der Ukraine aufgenommen, aus Kiew und Charkiw, aus Sumy und Odessa, aus Nikolajew und auch aus ländlichen Gebieten. Auch das verbindet uns: Der Einsatz für Menschen in Not.

Dnes jsme tu spolu. Nejen díky této iniciativě. Přišli jsme všichni: ze společenstva katolického i Českých bratří, někteří z velké dálky. Společně na cestě proudem Času, spojeni stejnou vírou, majíce společnou odpovědnost, majíce společnou naději.

Nun sind wir heute hier zusammen. Vitek hat die schöne Idee gehabt. Und Sie sind gekommen: Aus der katholischen Gemeinde Melniks, und die Gastgeber, die Gemeinde der Böhmischen Brüder. Und wir aus der Ferne. Gemeinsam sind wir unterwegs durch die Zeit. Und wir haben einen gemeinsamen Glauben. Wir haben eine gemeinsame Verantwortung. Wir haben eine gemeinsame Hoffnung.

Ježíš Kristus říká: *Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám. Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí.* (Jan 14:27)

Jesus Christus spricht: *Den Frieden lasse ich euch, meinen Frieden gebe ich euch. Nicht gebe ich euch, wie die Welt gibt. Euer Herz erschrecke nicht und fürchte sich nicht.* (Joh 14,27)

Společné písně sdílíme již dlouho. Z německého zpěvníku zmiňme písně, označené „z Československa“: „Hle, čas se blíží“, „Pojďte, pastýři“ a „Radujte se, země a nebe hvězdné“. K tomu 18 písní „českobratrských“, mezi nimi i tato, která se nám nyní stane modlitbou[1]:

Slunce spravedlnosti, vyjdi v naší době a pronikni ve svůj lid, aby Tě svět uzřel. Pane, smiluj se.

Probuď mrtvé křesťanství ze spánku jistoty, aby naslouchalo Tvému Slovu a obrátilo se k němu. Pane, smiluj se.

Hle, rozděleni a rozprášeni! Shromáždi, ó velký Pastýři národů, shromáždi vše, co zbloudilo. Pane, smiluj se.

Otevři pronárodům brány, ať lest ani zvůle nepřekáží Tvému nebeskému kralování. Prosviť noc temnou! Pane, smiluj se.

Dej poslům svým sílu a odvahu, víru a naději, vroucnost lásky! Daruj bohatou sklizeň, je-li setba slzami zalévána. Pane, smiluj se.

Dej nám uzřít Tvou slávu i v této době, hledat pokoj naší slabosti navzdory. Pane, smiluj se.

Buďme jedno, Ježíši Kriste, jako ty s Otcem, přebývajíce v Tobě neustále, dnes i navěky. Pane, smiluj se.

Amen

[1] toto české znění v rytmu volání dnešního dne

Schon lange singen wir gemeinsame Lieder. Im deutschen Evangelischen Gesangbuch stehen zum Beispiel „aus der Tschechoslowakei“ „Seht, die gute Zeit ist nah“, „Kommet, ihr Hirten“ und „Freu dich, Erd und Sternenzelt“. Dazu 18 Lieder der „Böhmischen Brüder“, so Nr. 262, das uns jetzt als Gebet leisten wird:

Sonne der Gerechtigkeit, gehe auf zu unsrer Zeit, brich in deiner Kirche an, dass die Welt es sehen kann. Erbarm dich, Herr.

Weck die tote Christenheit aus dem Schlaf der Sicherheit, dass sie deine Stimme hört, sich zu deinem Wort bekehrt. Erbarm dich, Herr.

Schaue die Zertrennung an, der sonst niemand wehren kann; sammle, großer Menschenhirt, alles, was sich hat verirrt. Erbarm dich, Herr.

Tu der Völker Türen auf, deines Himmelreiches Lauf hemme keine List noch Macht. Schaffe Licht in dunkler Nacht. Erbarm dich, Herr.

Gib den Boten Kraft und Mut, Glauben, Hoffnung, Liebesglut, und lass reiche Frucht aufgehn, wo sie unter Tränen säen. Erbarm dich, Herr.

Lass uns deine Herrlichkeit sehen auch in dieser Zeit und mit unsrer kleinen Kraft suchen, was den Frieden schafft. Erbarm dich, Herr.

Lass uns eins sein, Jesus Christ, wie du mit dem Vater bist, in dir bleiben alle Zeit, heute wie in Ewigkeit, Erbarm dich, Herr.

Amen

Thomas Meinhof, Miroslav Erdinger